

PARTNERSTVO ZA ENAKOST

Za dvig stopnje zaposlenosti, doseganje ekonomske blaginje in trajnostnega razvoja družbe ne zadostuje zgolj odpiranje novih delovnih mest, temveč tudi **izboljševanje pogojev dela, zagotavljanje enakih možnosti na trgu dela ter odpravljanje diskriminacije**

EQUAL

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINSKO IN SOCIALNO ZAJEMO

ŠKUC

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

PRESEDELA
DELODAJALCEV
SLOVENIJE
ZDS

EVROPSKA POBUDA EQUAL

Program **Partnerstvo za enakost** je del evropske pobude **EQUAL**. Pobuda je usmerjena na področje aktivne politike zaposlovanja in socialne vključenosti. Poudarja izobraževanje in poklicno usposabljanje, hkrati pa deluje v smeri odstranjevanja zaviralnih faktorjev, ki vodijo do neenakosti in diskriminacije v zaposlovanju.

Nekatere družbene skupine, diskriminirane na podlagi spola, starosti, spolne usmerjenosti, rase, etične pripadnosti, vere, fizične ali mentalne prizadetosti ter podobno, so na trgu dela še posebej ranljive. Za boj proti izključevanju prikrajšanih družbenih skupin je EU oblikovala poseben program mednarodnega sodelovanja, ki spodbuja preprečevanje vseh oblik diskriminacije in je namenjen razvoju novih integracijskih metod v zaposlovanju.

- *
- *

RAZVOJNO PARTNERSTVO (RP)

Partnerstvo za enakost je triletni program, ki ga koordinira **Društvo ŠKUC** (sekcija ŠKUC-LL), izvaja pa ga v sodelovanju z razvojnima partnerjema **Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS)** in **Združenjem delodajalcev Slovenije (ZDS)**.

Vsebinsko sodi pod **ukrep štev. 1**, katerega cilj je *"omogočanje lažjega dostopa do trga dela in vrnitev nanj za tiste, ki imajo težave pri vključevanju ali vnovičnem vključevanju vanj"*.

Namen RP je osveščanje in usposabljanje **socialnih partnerjev** - sindikatov in delodajalcev - za razvoj in trajno izvajanje proti-diskriminacijskih politik v zaposlovanju in na trgu dela, s ciljem preprečevanja neenakosti in povečevanja vključenosti skupin, prikrajšanih zaradi **spolne usmerjenosti**.

Žrtve vseh oblik diskriminacije potrebujejo **jasno zagotovilo** delodajalca in sindikata, da so njihove pravice varovane, storilci pa, da so vse oblike kršitev osebne integritete in dostojanstva nedopustne in v nasprotju z nacionalno delovno zakonodajo ter evropskimi standardi.

Diskriminacija **seksualnih manjšin** (gejev, lezbijk, biseksualcev) v zaposlovanju sodi med najbolj **tabuizirane, prikrita in težko dokazljive** oblike. Izraža se na številne načine, kot so: (prisilno) skrivanje spolne usmerjenosti pred sodelavci in nadrejenimi, homofobne reakcije sodelavcev (zmerjanje, posmehovanje, žaljive pripombe, komentarji, opazke), nadlegovanje in fizično nasilje, diskriminacija pri iskanju zaposlitve, napredovanju in odpuščanju itn.

RP smo razvili zato, ker diskriminacija na osnovi spolne usmerjenosti doslej ni bila prepoznana niti s strani države niti s strani socialnih partnerjev kot ena izmed oblik izključevanja in neenakosti v zaposlovanju ter na trgu dela. **Raziskava ŠKUC-LL**, izvedena leta **2001** med geji in lezbijkami v Sloveniji, dokazuje obstoj diskriminatornih praks na delovnem mestu, pri iskanju zaposlitve, poklicnem napredovanju in neupravičenem odpuščanju z dela. Med anketiranimi je bilo 20.3 % takšnih, ki so na delovnem mestu doživeli diskriminacijo na osnovi spolne usmerjenosti: žaljive opazke, posmehovanje, spolno nadlegovanje, fizično nasilje. 3 % jih meni, da so bili odpuščeni zaradi spolne usmerjenosti, 7 % jih je bilo v neenakem položaju pri iskanju zaposlitve, 14.5 % vprašanim je bila istospolna usmerjenost ovira pri napredovanju. Leta **2003** izpeljana raziskava **Mirovnega inštituta** kaže, da 49 % vprašanih na delovnem mestu ni razkrilo svoje spolne usmerjenosti, 4 % pa meni, da so bili zaradi razkritja odpuščeni.

RP se zato osredotoča na pravice prikrajšane skupine delavcev in iskalcev zaposlitve, ki so v politikah in praksah še posebej ranljive, zaradi česar so posledično izpostavljene **tveganju za socialno izključenost in višjo stopnjo revščine**. Med najbolj ranljive sodijo seksualne manjšine. Geji in lezbijke živijo pod stalnim pritiskom, da bodo zaradi drugačnosti izgubili službo, zaupanje sodelavcev in nadrejenih. Iz strahu pred negativnimi reakcijami okolja skrivajo ali celo zanikajo drugačno spolno usmerjenost. Zaradi **molka in pasivnosti žrtev** ostaja to področje "nevidno". Da bi bil trg dela enako odprt in varen za vse, je treba upoštevati vse dejavnike, ki ogrožajo enak dostop in enako obravnavo, četudi ti dejavniki na prvi pogled niso razvidni.

- *
- *

CILJNI SKUPINI

Za zagotavljanje enakosti pri zaposlovanju je potrebno vključiti tiste deležnike, ki v vsakodnevni praksi lahko preprečujejo pojave diskriminacije. Na trgu dela so to sindikati in delodajalci. Zato sta ZSSS in ZDS naši ciljni skupini in naša partnerja obenem. Razlog, zakaj niso naša ciljna skupina geji in lezbijke na trgu dela (žrtve diskriminacije neposredno), je ta, da je takšna ciljna skupina tako rekoč nedosegljiva, saj večina ljudi na delovnem mestu svojo spolno usmerjenost skriva.

Osveščanje in usposabljanje ciljnih skupin stremi k skupnemu razvoju in izvajanju proti-diskriminacijskih politik. Model je **prenosljiv** na nove ciljne skupine: sindikate in delodajalce iz **različnih panog**. Poleg tega je tudi **horizontalno prenosljiv** za boj proti vsem oblikam neenakosti (na podlagi spola, starosti, invalidnosti, etnične pripadnosti itd.).

- *
- *

CILJI IN METODE DELA

Osnovna dejavnost RP je izdelava priročnikov in kodeksov za proti-diskriminacijske politike za sindikate in delodajalce ter izvedba regijskih seminarjev za usposabljanje socialnih partnerjev na tem področju. To pomeni iskanje rešitev za uvedbo in trajno izvajanje proti-diskriminatornih politik v zaposlovanju na način, ki doslej v Sloveniji še ni bil uporabljen. Obenem je to poskus vzajemnega dopolnjevanja civilnega in socialnega dialoga ter povezovanja obeh sfer participatorne demokracije. Na mednarodnem nivoju je program vključen v mrežo TRACE (Transnational Cooperation for Equality), kjer sodelujejo še organizacije **RSFL** (Švedska), **L Autre Cercle** (Francija) in **LGL** (Litva).

RP želi s projektom "*Partnerstvo za enakost*" povečati stopnjo udeležbe na trgu dela diskriminiranih na podlagi spolne usmerjenosti, olajšati pogoje za stalno integracijo prikrajšane skupine na trg dela, dvigniti stopnjo ozaveščenosti, usposobljenosti in znanja delodajalcev ter sindikatov o vlogi vključevalnih politik zaposlovanja, izdelati protokol (pravilnik z navodili za ravnanje) za izvajanje proti-diskriminacijskih politik za delodajalce in sindikate, vzpodbujati implementacijo proti-diskriminacijskih politik (na osnovi izdelanega protokola), odkrivati, evidentirati in preprečevati kršitve na osnovi spolne usmerjenosti v zaposlovanju, vzpodbuditi interesno združevanje prikrajšanih skupin znotraj sindikatov in podjetij.

- *
- *

PRIČAKOVANI VPLIVI

- ustvarjanje enakih možnosti dostopa na trg dela za vse, s posebnim poudarkom na osebah, ki jim grozi socialna izključenost zaradi spolne usmerjenosti;
- razvoj novih, širše aplikativnih rešitev za odpravljanje neenakosti in večjo vključenost istospolno usmerjenih na trg dela, razvoj stimulativnega in varnega delovnega okolja zanje;
- dvig senzibilnosti in ozaveščenosti sindikatov in delodajalcev glede njihove vloge in odgovornosti pri odpravljanju diskriminacije in zagotavljanju enakih možnosti na trgu dela;
- dvig ravni zaposljivosti prikrajšanih skupin, razvoj kulture spoštovanja raznolikosti, spodbudna delovna klima in višja storilnost;
- krepitev sodelovanja med NVO in socialnimi partnerji ter izmenjava dobrih praks v Sloveniji in EU.

Evropski socialni sklad (ESS) je instrument za izvajanje kohezijske politike ter glavno finančno orodje, preko katerega EU uresničuje politiko zaposlovanja. Kohezijska politika je namenjena tudi **ranljivim družbenim skupinam**, ki se soočajo s problemi na trgu delovne sile, diskriminacijo in neenakostmi na trgu dela, proti katerim se EU bori s programom EQUAL.

Njegova naloga je spodbujanje razvoja skupnega trga z izboljšanjem možnosti zaposlovanja, preprečevanjem brezposelnosti, spodbujanjem aktivnega iskanja zaposlitve, uvajanjem inovacij ter vključevanjem odrinjenih družbenih skupin na trg dela.

ESS se teh ciljev loteva s financiranjem programov in aktivnosti, namenjenih izobraževanju in usposabljanju delavcev in delodajalcev za sodobne razvojne izzive, ustvarjanju novih delovnih mest, dvigu kvalitete delovnega življenja, odpravljanju diskriminacije in uresničevanju enakih možnosti v zaposlovanju.

Program **Partnerstvo za enakost** sofinancirata ESS (v višini 75 %) in MDDSZ RS (v višini 25 %).

- *
- *

ZVEZA SVOBODNIH SINDIKATOV SLOVENIJE www.sindikato-zsss.si

ZDRUŽENJE DELODAJALCEV SLOVENIJE www.zds.si

Društvo ŠKUC www.skuc.org je ustanovljeno 1972. Njegovi začetki segajo v prvo radikalno študentsko gibanje v Ljubljani 1968. Konec 70. in v 80. letih je bilo Društvo ŠKUC eden vodilnih spodbujevalcev in promotorjev družbene kritike ter alternativne kulture. Danes je ŠKUC prostor, ki stimulira kritični svobodni izraz na področju progresivne **kulture** in **umetnosti** ter **aktivnega državljanstva**. Ima status kulturnega društva v javnem interesu.

© ŠKUC-LL

Metelkova 6, Ljubljana
T 01 / 4327 368 & 4327 306
F 01 / 2329 185
sekcijaskuc@mail.ljudmila.org
www.ljudmila.org/lesbo

Oblikovanje: Barbara Predan
Tisk: Stane Peklaj
Ljubljana 2006